

Đình Văn La

Tên thường gọi là đình Văn La thuộc thôn Văn La (trước kia là Ba La), phường Văn Khê, quận Hà Đông. Đình được xây dựng trên một thế đất đẹp, có long châu, hồ phục, giữa trung tâm dân cư đông đúc của làng Văn La.

Đình Văn La. Ảnh: Thành Trung

Từ thị xã Hà Đông theo đường Quang Trung (quốc lộ 6) đến gần ngã ba Ba La, rẽ tay trái theo con đường trực qua cánh đồng trái rộng màu xanh khoảng gần 1 km là tới di tích.

Ngôi đình cổ kính được dựng từ lâu đời thờ một vị tướng thời Lý Nam Đế. Tương truyền thần tên là Thiết Du, tài cao học rộng, văn võ toàn tài, được Lý Nam Đế phong tước “Tiền đạo đại tướng quân” lĩnh đạo thủy bộ tuần giữ phía Tây Nam châu thành Long Biên đánh đuổi Thử sử Tiêu tư, nhà Lương. Ông đóng quân lập đồn trại tại Ba La, dân làng mến phục nhất tâm hưởng ứng. Khởi nghĩa thắng lợi, nhà nước Vạn Xuân được thành lập. Ông về hưởng thực ấp ở Ba La (tràng) và mất tại đây, vua phong cho ông là “Nguyên tứ thần triều, nhất phong Du công đại vương”, được dân làng thờ làm thành hoàng làng.

Ngoài việc thờ thành hoàng làng là Thiết Du, trong thời kỳ kháng chiến chống Pháp đình còn là nơi huấn luyện tự vệ du kích, nơi tập kết để đưa lương thực cho bộ đội vào vùng tự do, nơi liên lạc của Thị ủy Hà Đông. Trong thời kỳ kháng chiến chống Mỹ là cơ sở sơ tán của một số cơ quan tỉnh, thị xã.

Theo truyền thuyết đình Văn La được xây dựng từ thời nhà Lê, làm bằng gỗ mít, bốn mái lá đao cong đắp rồng. Đình ngả hướng Nam, thuận chiều vượng khí. Đến tháng 11 năm 1858, đình được tu sửa thành tường hồi bít đốc. Ngày 10 tháng 12 năm 1929, đình được sửa chữa như hiện nay.

Cấu trúc mặt bằng đình Văn La làm theo kiểu chữ đinh, gồm Đại bái và Hậu cung. Cổng đình trước đây xây theo kiểu nghi môn trụ với tường bao quanh, song đến năm 1960 được sửa sang kho hợp tác xã.

Đại bái gồm 5 gian 2 dĩ xây kiểu tường hồi bít đốc. Các bộ vì được kết cấu theo lối giá chiêng chồng rường con nhị. Trên các cột gỗ, xà nách, các vì chồng rường có nhiều mảng chạm khắc. Đề tài trang trí là mây lửa, hoa lá, tứ linh... Hậu cung kết cấu gian dọc nối liền gian giữa Đại bái vào. Các bộ vì làm kiểu chồng rường. Phía trong Hậu cung có bàn thờ cao, trên đó có đặt khám thờ cùng long ngai, bài vị của thành hoàng làng.

Nhìn chung, nghệ thuật trang trí ở đình Văn La mang đậm dấu ấn của kiến trúc thời Nguyễn (thế kỷ XIX), đề tài trang trí phong phú, đa dạng, trên từng bộ phận kiến trúc kỹ thuật thể hiện phù hợp, tạo ra sự hài hoà cho toàn bộ công trình.

Đình đã được Bộ Văn hoá thông tin xếp hạng di tích kiến trúc nghệ thuật ngày 18 tháng 1 năm 1988.

Theo Di tích Hà Tây, Sở Văn hóa Thông tin Hà Tây, 1999